

КАМИНО

п ъ т я т

на завръщането

ТИХОМИР
ИВАНОВ

В С Е Н - Ж А Н *

13. 09. 2013

П Е Т Ъ К

*Не мога да повярвам, че вече съм тук! Днес е петък, 13-и.
Дано ми е на късмет!*

Сина намести раницата на гърба си и се озърна любопитно настред гаричката в китното френско градче Сен-Жан (Saint-Jean-Pied-de-Port). Двадесет и осем годишният българин – усмихнат, превъзбуден и нетърпелив, беше дошъл в Пиринеите, за да изживее най-нестандартното пътешествие в живота си.

Нямам представа как да стигна до Приемната. Не ми се рови в раницата за картата. Помня, че беше на няколко преки от гарата. Ще се оставя на потока от поклонници – предполагам, че всички сме се запътили към едно и също място.

Само няколко минути по-късно видя пред себе си средновековната крепостна стена, отвъд която беше и заветната цел. Момчето поспря, за да се ориентира. Стената беше по-висока и по-гълга, отколкото очакваше. Мислеше, че ще види само останки от нея, но тя обгръщаше Стария град.

* В книгата са използвани най-близките до оригиналното звучене или най-често употребяваните на български названия на географските обекти и селища по Камино. – Бел. ред.

Пресече централната улица, която следваше извивките на каменния зид, разгледа информационната табела до входа и трепетно прекрачи.

Край, няма връщане! Стената е разделителната линия в живота ми.

Още от времето, когато започна съзнателно да опознава света, до ерата на *завръщането*, както разбираше изминаването на Камино, Сина искаше да знае кой е, защо е дошъл на земята, защо има точно този живот. Определяше го като невъзможна безсмислица, абсурден кошмар и в крайна сметка – като пълен провал. Търсеше смисъла с голяма буква и в религията, и в точните науки, и в психологията – скрит било зад Бог, било зад случаен еволюционен произход. Копнееше за доказателството, което да го осмисли, да осветли пътя му, изхода и спасението от лабиринта на собствената му реалност. Беше готов на всичко, за да запълни отчайващата бездна в сърцето си. Но досега така и не успя да се справи със себе си, чувстваше се празен, самотен, неразбран, отчужден. И така до деня, в който не се реши да предприеме това невероятно пътуване в търсене на своята обетована земя и спасителен остров на надеждата.

От няколко години знаеше за *Ел Камино* – мрежата от пешеходни маршрути, които накрая се сливаха в катедралата на Сантяго де Компостела (Santiago de Compostela) в Северозападна Испания. Там бяха положени мощите на свети Иаков, един от дванадесетте апостоли на Христос. Поклонничеството по тези земи датира още от Средновековието и изиграва ключова роля за местната инфраструктура и култура. То е причината много разрушени села и градове по основния гръбнак на пътя да се възродят отново след периода на Реконкистата.

Автентичният и най-популярният сред поклонническите маршрути е „Камино франсез“. Тъкмо неговата начална точка беше Сен-Жан-Пие дьо Пор, малкото планинско градче в Южна Франция, разположено на 8 километра от границата с Испания. От него до заветната крайна цел имаше около 800 километра.

Основното изпитание пред поклонниците е да извървят цялото разстояние пеш, водени от вярата, че греховете им ще бъдат опростени след преживените изпитания. Днес обаче повечето пилигрими тръгват по Камино по-скоро в търсене на себе си, отколкото на божествено – което донякъде е едно и също. Приключението в испанските земи включва още капризите на природата, историческите и туристическите забележителности, срещите с хора от цял свят – все неща, на които Сина не можеше да устои.

Средновековната приказка на Сен-Жан приятно ме изненада. Явно градчето е повече от „място за нощувка“ и заслужава да му обърнат повече внимание.

Изведнъж се сети как всичките му приятели и близки се чудеха на неговото решение да извърви Пътя на Сантяго. Засипаха го с въпроси и коментари, които нито за миг не разклачиха твърдото му намерение.

„Какво си мислиш, че ще откриеш?“ „Защо трябва да го правиш?“ „Защо точно там?“ „Ти не си добре!“ „Защо си го причиняваш?“ Нямаше нито отговор на въпросите, нито аргументи срещу твърденията на близките си, не знаеше какво толкова щеше да открие по време на пътешествието си, но се чувстваше призован да го осъществи. Искаше задължително да бъде сам, за да успее да надникне дълбоко в душата и мислите си.

Пред очите му се разкри километрична опашка от поклонници и купчина туристически раници. Беше стигнал приемната и се зачуди дали има други българи. Трима служители посрещаха и регистрираха новодошлите. Сина взе няколко цветни брошури да убие времето и се нареди на опашката. Замисли се колко дълго се беше чудил как точно да стигне до началната точка на Камино франсез. Дали да лети до Мадрид или до Барселона и след това да стигне с влак до френското село? И тъй като 800-километровият пешеходен преход явно не беше достатъчно предизвикателство за екстремист като него, Сина пожела да удвои мащаба на приключението си. Решението на дилемата беше неочаквано – едностранен самолетен полет София – Рим щеше да постави началото на пътешествието му. Момчето прецени, че беше най-добре да започне своето поклонение от базиликата „Св. Петър“ във Ватикана.

Няколко седмици изследва чрез сателитните снимки в интернет всички градове, които смяташе да посети. Резервира си хотели в близост до железопътните гари, така че да не губи време на следващия ден, когато трябваше да хване следващия влак. Запозна се с туристическите забележителности, проучи ги внимателно на картата, изنامери работното време на музеите и направи списък в какъв ред да ги посети. Направи маршрута си така, че да успее да разгледа колкото може повече за по-кратко време. Обиколката представляваше един завършен кръг по квартали с начална и крайна точка мястото за нощувка.

Беше се подготвил толкова добре, че се ориентираше с лекота в градове, в които кракът му не беше стъпвал. Изпълни плана си до последната подробност, пеш, без да използва градски транспорт. Направи всичко, което и както беше замислил, без грам импровизация.

И така, след деветдневно изморително пътуване от град на град, след туровете из древната римска култура, ренесансовата атмосфера на Флоренция, зрелищните контрасти на многоликата Генуа, прелестите на Лазурния бряг (Монако – Ница – Кан – Марсилия) и на очарователната розовотухлена Тулуза, след всички известни религиозни храмове и забележителни туристически атракции, малкото планинско влакче най-сетне го остави в Сен-Жан-Пие дьо Пор.

Толкова впечатления натрупах през последните дни, че съм като преял от красотата. Главата ми е пълна с картини и произведения на изкуството, с гледки и усещания. Но тъкмо динамиката и пътешестването от град в град направиха преживяното още по-невероятно. Сякаш моето Камино започна още от Рим. И ако трябваше сега да го организирам, щях да го направя пак по същия начин. Нищо, че не ми останаха крака от обикаляне. Видях, че няма за какво да се тревожа и че ще издържа на натоварването.

С решението си да започне от Италия Сина преследваше няколко цели – да порази с един куршум две големи поклоннически дестинации в християнския свят, да попътешества в Европа, но и да се подготви за продължителното и изтощително ходене, което му предстоеше на Камино. Беше слаб и среден на ръст, обичаше да плува, но не беше заклет спортист и не блестеше с особена физическа сила. Имаше контузия на левия глезен и приключението, което беше замислил, освен всичко останало представляваше голямо предизвикателство за границите на издръжливостта и възможностите му.

Мислех да тръгна по Камино утре. Изтощен съм обаче, а умората ще се натрупва лавинообразно. Явно трябва да

си почина един ден и да рестартирам. Освен това ще мога да разгледам спокойно Сен-Жан и да възстановя силите си наред прелестите на Пиринеите. Дали ще се намерят свободни легла в приютите? Не очаквах такъв наплив от туристи! Дано не е проблем да остана две вечери!

В повечето възлови селища по Камино имаше два вида албергета*. Едните бяха държавни – това означаваше, че бяха по-евтини, но и по-неподдържани. Частните приюти бяха по-скъпи, но предлагаха по-добри условия и в тях можеше да се правят резервации. В държавните всеки поклонник имаше право на една нощувка, а в извънредни ситуации (заболяване, нараняване) можеше да остане толкова, колкото се налагаше. Но не само тези правила смущаваха Сина. Една нова мисъл първа щеше да тревожи подредения му свят.

Ще наруша плана си, но ще закъснея само с един ден. Времето ми е предостатъчно. По график съм предвидил 30 прехода, а до полета ми от Мадрид остават 36 дни. Всичко ще бъде наред!

И докато мислено вече крачеше по Камино, дойде и неговият ред. Регистраторът го посрещна топло и го заразително приятелски откъде е и защо е решил да извърви пътя. След като подготви документите, му обясни:

– Това е твоят *креденсиал* – нещо като паспорт, в който вписах личните данни и националността ти. Чрез него ще удостоверяваш в приютите, че си поклонник, за да можеш да преспиваш.** Не забравяй също да събираш печатите от туристическите обекти или от местата, в които ще нощуваш. Внимавай да не го загубиш, защото без креденсиала няма как да

* Приют (исп.). – Бел. авт.

** Само поклонници имат право да нощуват в тях. – Бел. авт.

те настаят. Когато пристигнеш в Сантяго, потърси приемната. С този документ и печатите в него ще докажеш, че наистина си извървял *пътя*. Там ще ти дадат *компостелата* – официалния сертификат, че си извършил поклонничеството.

Уточниха и подробностите около приюта, в който щеше да ношува. Човекът го успокои, че не би трябвало да има проблем с двете ношувки и го изпрати с традиционния поздрав *Буен Камино (На добър път!)*. Когато момчето излезе отново на улицата, опашката беше понамаляла.

Чувствам се в свои води. Преди да намеря приюта, ще ида да си купя от някой сувенирен магазин мидата на Иаков. После лягам, че едва стоя на краката си.

Има много легенди защо жълтата мида се е превърнала в емблема на Камино. Една от версиите свързва поклонническия символ с нос Финистера (Finisterre) и с едноименното селище, разположено на стотина километра от Сантяго де Компостела. Името на градчето означава „краят на света“, то е най-западната точка на Испания. Преди Колумб да открие Америка, се е смятало, че отвъд има само вода. Традиционно повечето пилигрими приключвали своето поклонение именно във Финистера, откъдето си вземали за спомен мидена черупка. Днес се вярва, че тя предпазва от болести и неприятности на Камино.

Сина си купи заоблена оребрена кремава мида, върху която беше нарисуван червен тамплиерски кръст. Завърза я на сина си раница така, че да се вижда отдалеч, и продължи по тесните улички в търсене на приюта.

Естествено, нямаше проблем да остана две вечери. Дори не попитаха за причините. Излишно се притеснявах! Нали си плащам в крайна сметка!

Хостелиерката разведе момчето из помещенията. Албергето беше частно, изглеждаше добре поддържано и чисто, но нямаше кухня. В спалнята бяха настанени десетина души.

Първата ми нощувка на такова място. Не виждам обаче сейф за багаж, а това ми е най-голямата грижа. Дано не я претършуват, докато ме няма! То пък какво ми толкова ще вземат! Все пак добре ще е да съм нащрек.

Раницата на Сина беше оборудвана с необходимия минимум: три чифта боксерки, бански, два чифта бамбукови чорапи, три тениски, два анцуга (съответно за походите и за останалото време), два къси панталона, поларен суичър, две пластмасови кутии за храна, два несесера – единият с лекарства, а другият с тоалетни принадлежности, тефтер, книга, хумикалка, спален чувал, чехли за баня, сандали, маратонки, дъждобран, мешка, която щеше да използва за туристическите разходки, и една надуваема възглавница. В следващите дни момчето трябваше да свикне с предизвикателството да се разделя с багажа си, без да го мисли. Единствено телефонът и секретното портмоне, скрито на кръста под дрехите му, бяха неотлъчно с него дори когато се къпеше или спеше.

Гроги съм, не ми се говори с никого, пък и всеки си се занимава с нещо. Вземам душ и лягам. Трябва да си почина. Утре ще видя как съм и ще реша какво да правя.

В приюта имаше чаршафи и завивки, но поклонниците предпочитаха спалните си чували. Сина не направи изключение. И докато се унасяше в сън, един спомен се надигна като вълна, която помете всичко излишно.

Марсулия. Сина стои на моравата на внушително имение. Срещу него се вижда старото пристанище с крепостите

от двете му страни, обаяни в цветовете на залязващото слънце. Огнените лъчи хвърлят червеникавокафяви отблясъци по сградите, насищайки пространството наоколо с особена енергия. В далечината модерната авангардна сграда на музей контрастира с фасадата на католическата катедрала. Гледката, шумът на града и напевът на вълните се бяха отпечатали като музикална картичка в сърцето му.

Грохнал, заспа около седем.

14. 09. 2013

С Ъ Б О Т А

2.

Сутринта Сина се събуди рано от шума в помещението. Пилигримите, нетърпеливи и развълнувани, вече подреждаха раните си. За повечето това беше първият ден от Камино. Имаше и поклонници, които бяха вървели седмици преди това*.

Завиждам им. Дали не трябваше и аз да тръгна днес? Едва се удържам, нищо, че си платих за две вечери. Толкова дълъг път изминах, за да стигна до тук, и не върви да се излежавам.

Май не съм единственият, съседът ми още спи. Сигурно и той ще остане. Какво да правя?

* Камино е изграден от множество артерии и разклонения в различни западно-европейски гържави, като само част от пътищата се вливат в Сен-Жан. — Бел. авт.

